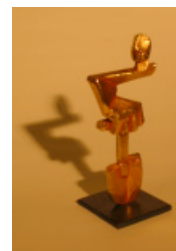


# BIDRAG GULDSPADEN



"De journalister - verksamma i svenska medier - som genom engagerad och kunnig journalistik avslöjat eller skildrat väsentliga förhållanden som allmänheten förut inte kände till. Undersökningen skall vara ett originalarbete, självständigt genomfört"

Bidrag publicerade 1 jan-31 juli skall vara FGJ **tillhanda** 10 september

Bidrag publicerade 1 aug-31 dec skall vara FGJ **tillhanda** 10 januari

<b>VILKEN KLASS AVSER BIDRAGET?</b>
Lokalradio
<b>DESSA PERSONER ANMÅLS: (DESSA BLIR DE NOMINERADE - DE SKALL HA GJORT EN BETYDANDE INSATS. (Observera att för arbetsledare finns priset Gyllene dynamon)</b>
Milan Djelevic
<b>FÖRUTOM OVANSTÅENDE DELTOG FÖLJANDE PERSONER: (DESSA BLIR EJ NOMINERADE)</b>
Nyhetschefen Andrea Jilder, reportern Filip Annas, Gunilla Lindberg, Peder Broberg, P3 och Daniel Kjellander.
<b>PUBLICERAT/PUBLICERADE DATUM:</b>
9, 11, 12, 15, 16 och 23 november 2010
<b>VAR PUBLICERADES JOBBET?</b>
I Ekots nyhetssändningar under hela dagen, reportage och nyheter i P1 och P3. Lokalt i P4 Blekinge, både nyhetsinslag, reportage och debatt i programsändningar samt i P4 Extra med Lotta Bromé. Dessutom bjöd vi in lyssnarna att debattera på webben. P3 följde upp med en rundringning till skolor runt om i landet som visade att samma sak som pågick i Karlskrona även skedde i resten av landet. Både kvällstidningar, stora dagstidningar, och lokala tidningar, tv-stationer och webbaserade nyheter över hela landet rapporterade om nyheten. TT rapporterade och SVT publicerade inslag och refererade till oss.
<b>BESKRIV RESULTATET AV GRÄVET KORTFATTAT! (GÄRNA I FORM AV RUBRIK OCH INGRESS (MAX 7 RADER)</b>
<b>Gymnasieelever fick utföra billiga jobb till kommunanställda och privata företag</b>
<b>Rektorer och lärare har fått sina bilar lagade, hus dränerade och garage byggda för en bråkdel av marknadspriset. Elever på praktiska program har stått för arbetet. Även det företag som Karlskrona kommun anlitat för att forsla bort snö, utnyttjade de gratisarbetande tonåringarna för att få jobbet gjort. Och en privat friskola fick en helt ny skolgård genom kommunens gymnasieelever.</b>
Vårt gräv avslöjade ett systematiskt utnyttjande av elever på fordons- och byggprogrammet på Törnströmska gymnasiet där i huvudsak skolpersonal, lärare, rektorer, vänner och barn till dessa, fått olika bygg- och bilreparationer utförda.
Vi har med granskningen visat hur skolan hållit verksamheten till en begränsad krets av kunder och valt att inte marknadsföra möjligheten att anlita bygg- och fordons elever till allmänheten.
Granskningen visade att eleverna, som enligt skolan lär sig mer genom att utföra en del praktiskt arbete "på riktigt", i själva verket har skickats ut på stora och kostsamma projekt.
Resultatet av grävet ledde också till att kommunens högste utbildningspolitiker, Ann-Louise Trulsson, m, tvingades konstatera att kommunen agerat felaktigt, att detta lett till snedvriden konkurrens. Något även Svenskt näringsliv och Företagarna hävdade.
Till följd av våra publiceringar har Skatteverket begärt att flera anställda inom skolan ska betala förmånsskatt och Karlskrona kommun måste betala in arbetsgivaravgifter på de förmåner som anställda fått. Enligt skatteverket kommer avslöjandet sannolikt att leda till att myndigheten genomför stickprovskontroller i hela landet. Vår granskning har redan lett till – enligt skatteverket - att det gjorts så kallade självrättelser, vilket innebär att skolpersonal i Karlskrona som fått tjänster utförda självmant vänt sig till skatteverket för att betala in rätt skatt för de förmåner de åtnjutit.
Kommunjuristen har, tillsammans med förvaltningschefen inom utbildningsförvaltningen, konstaterat att det saknats regler kring vad elever på fordons- och byggprogram bör och inte bör göra och åt vem, något som nu

<p>ska åtgärdas. Ledde till hård kritik från Företagarna.</p>
<p><b>PÅ VILKET SÄTT ANSER DU/NI ATT GRÄVET UPPFYLLER KRITERIERNA FÖR GULDSPADEN? (MAX 7 RADER)</b></p>
<p>Genom vår granskning har vi synliggjort hur skolpersonal och företag dragit ekonomisk vinning genom att utnyttja elever, som står i beroendeställning till lärare och rektorer. Eleverna har använts på ett systematiskt sätt under förevändning att de behöver praktiskt skarpa jobb (trots att det idag finns ett fungerande system med arbetsplatspraktiker). Arbeten som skulle kosta stora belopp om de hade gjorts på marknadsmässiga grunder. Eleverna i hela landet har utfört liknande arbeten och utfört diverse tjänster åt sina lärare/rektorer, något som först blev känt genom vår rapportering.</p>
<p><b>HUR FICK DU/NI URSPRUNGSIDÉN TILL PROJEKTET?</b></p>
<p>Lokaltidningen BLT publicerade en kortare artikel om att rektorn på Törnströmska gymnasiet i Karlskrona fick sin ena husgavel dränerad av elever på byggtekniska programmet. Ett mindre jobb som enligt rektorn passade bra in i elevernas utbildning. Lokaltidningen lät sig nöja med detta. Men en kommentar på vår webb om historien fick mig och nyhetschefen Andrea Jilder att vilja titta närmare på vad eleverna på fordons- och byggprogrammet egentligen har utfört för jobb genom åren. Och till vem.</p>
<p><b>VILKA ARBETSMETODER TILLÄMPADE DU/NI?</b></p>
<p>Jag begärde ut och gick igenom samtliga byggordrar som skolan arkiverat från 2008 och framåt. Åkte ut och fotograferade jobb som elever gjort. Jag intervjuade skolans huvudrektor, ansvarig programrektor och den rektor som fick ett dubbelgarage byggt åt sig. Intervjuade även kommunjuristen, en chef på tekniska förvaltningen, vd:n för privata firman HS Service och Support, rektor för en friskola, en före detta elev på gymnasiet, Svenskt näringsliv, Företagarna och en chef på tekniska förvaltningen. Intervjuade också ansvariga rektorer i Sölvesborg, Karlshamn och Olofström för att få en bild av hur det såg ut i övriga länet. Jag lät fackmän från både bilverkstäder (lokala) och byggbranschen (Skanska) räkna på olika reparationer och byggjobb för att få en bild av vad jobben skulle ha kostat om marknadens regler följts.</p>
<p><b>VILKA TYPER AV KÄLLOR ANVÄNDE DU/NI?</b></p>
<p>Byggordrar och fakturor som hörde till dessa, foton på byggjobb, Svenskt näringsliv, rektorer, kommunjuristen, tekniska kontoret, elever, projektchef på Skanska och bilmekaniker.</p>
<p><b>STÖTTE DU/NI PÅ NÅGRA PROBLEM? VILKA?</b></p>
<p>Inga större problem.</p>
<p><b>HUR LÅNG TID TOG PROJEKTET?</b></p>
<p>Cirka tre veckor, varav en på heltid.</p>
<p><b>VILKA REAKTIONER HAR NI FÅTT FRÅN MYNDIGHETER OCH KOLLEGOR?</b></p>
<p>Stor respons från kollegor och lyssnare. Många kommentarer på webben och telefonsamtal till redaktionen. Både näringsliv, kommunala tjänstemän, Sveriges byggindustrier och Skatteverket reagerade och har i olika grader dragit igång ett förändringsarbete med anledning av vår granskning. Alla tyckte inte om granskningen, förvaltningschefen för gymnasieskolan gjorde vad han kunde för att släta över historien. Ledande gymnasiepolitikern, Ann-Louise Trulsson (M), lade sig däremot platt, förklarade att kommunen agerat felaktigt och utlovade nya regler. En av rektorerna skickade ett massmejl till SR redaktion i Blekinge och till chefer på Ekot där han deklarerade att han aldrig tänker prata med mig igen.</p>
<p><b>HAR PROJEKTET ANMÄLTS TILL PO, GRANSKNINGSNÄMNDEN ELLER ANNAN INSTANS?</b></p>
<p><b>Nej</b></p>
<p><b>ANGE WEBBLÄNK TILL ARTIKLARNA/INSLAGEN/BOKPRESENTATION</b></p>
<p><a href="http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=105&amp;artikel=4169815">http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=105&amp;artikel=4169815</a></p>

*Om anmälan består av fler än tre delar skall innehållsförteckning över artiklarna/inslagen bifogas anmälan.*

**OM FLER ÄN TRE DELAR: ANGE VILKA TRE ARTIKLAR/INSLAG SOM BÄST BESKRIVER/GER EN BILD AV**

**GRÄVET, SÅ SOM DE STÅR I INNEHÅLLSFÖRTECKNINGEN. INGEN MOTIVERING BEHÖVS.**

1. Elever byggde garage åt rektorer
2. Gymnasieelever användes för gratis snöröjning
3. Elever byggde om friskolans skolgård

<b>BIDRAGET HAR ANMÄLTS AV:</b>	<b>TELEFON/E-POST TILL ANMÄLAREN:</b>
Milan Djelevic	<a href="mailto:milan.djelevic@sr.se">milan.djelevic@sr.se</a>
<b>TELEFON/E-POST TILL NOMINERADE JOURNALISTER:</b>	
<a href="mailto:milan.djelevic@sr.se">milan.djelevic@sr.se</a>	